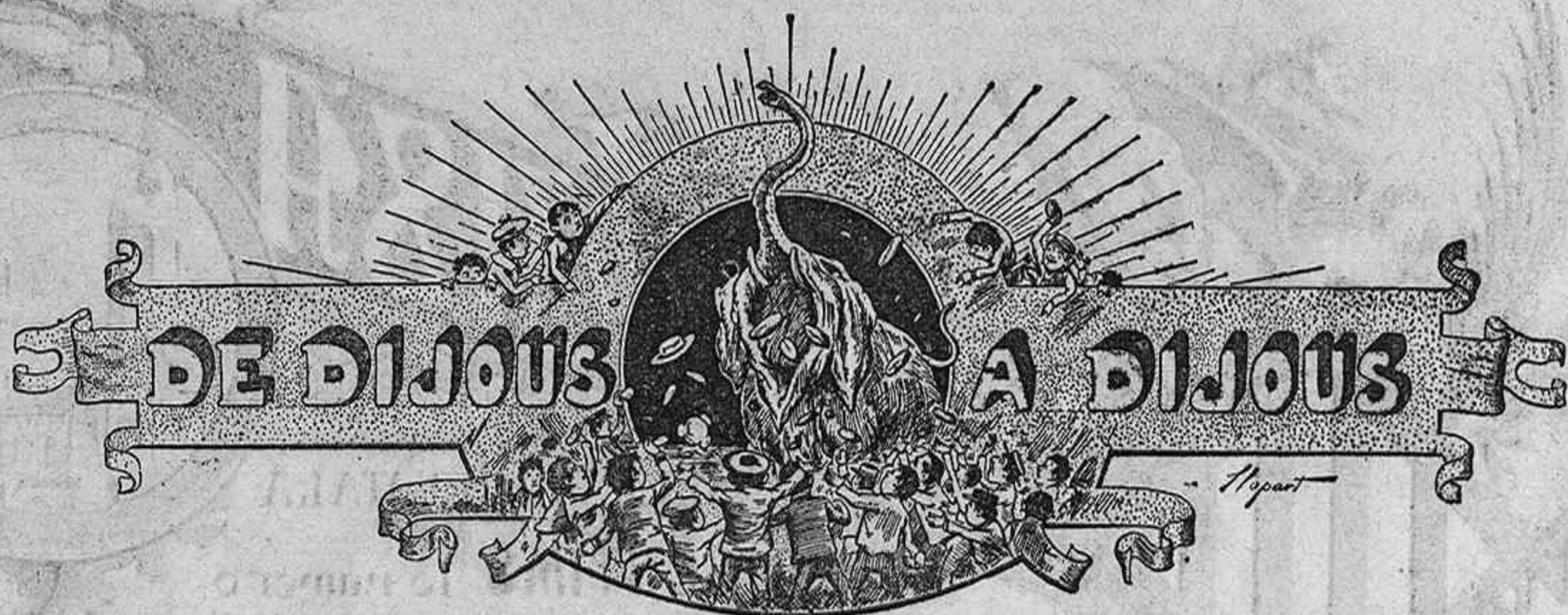

BRINDIS

—Brindo á la salut dels héroes
d' aquell gran lance d' honor,
qu' encare volen matarse. .
y encare.. ¡son vius tots dos!

LA discussió d'actes en lo Congrès, ofereix temas variats y deliciosos pera articles à lo *Taboada*, y arguments originalíssims pera saynetes istil Ricardo de la Vega, ó millor encare, género Vilanova pur.

D'ensá que várem fer lo propòsit de no amohinar y fer perdre 'l temps á nostres lectors contantlos rondailas del *joch de la manigua*, no 'ns han vingut tentacions de trencar lo jurament fet; donchs, ara, d'avuy endavant, haurém de fer també la resolució de no ficar lo nas dintre l' hemicicle del *Palau dels xarlatans*, perque alló no es 'l tornaveu de las representacions; alló es un safreig del carrer del Rech.

Fa tres cosas lo llegir las ressenyas de las sessions que celebran aquells pares y padrins de la patria; á cada legislatura 's tornan mes bugaderas tots plegats. Res de legislar, ni de defensar tan sols los sagrats interessos del país, qu' es la seva obligació: tot es dirse 'l nom del porch (parlant en perdó); tota la seva feyna 's reduheix á treures 'ls drapets al sol mútuament, (que si m' embrutas t' en mascaro) y tot acaba per discutir, en compte del acta de la anterior, actas de desafío. ¿Y aquets homes nos han de salvar? ¿Aquesta mena de gent tan *pescatera* ha d' arreglar la Espanya?... ¡Malaguanyada vergassada qu' está en vaga! Si 'l Congrès representa ser lo Temple de las Lleys, bona falta fá altra especie de Messias que tregui á cops d' espolsadors los *marmanyers* del Temple.

Aqueixos escándols *congressistas* que donan per resultat l' enterarnos de que l' un diputat es un sóci que té la dignitat dessota la sola de la sabata; que l' altre no sab lo que vol dir un procès del qual es lo protagonista; que 'l de mes cap-aquí no entén (ó no vol entendre) lo que vol dir *terreno del honor*; que 'l de mes enllá no sab (ó no li convé sapiguer) lo significat de la frase «ja me 'ls donarás demá», obligan á que un hom', que 's *précia* de bon espanyol, enjogui enhoramala á tots quants (siga qui siga) han lograt usar lo membrete estampat en lo paper de cartas que usan los *Nuñez* y los *Galvez Holguin* del país mes digne de contar ab tots los *Romanones* en globo que s' elevin per demunt de totas las miserias parlamentarias d' Espanya.

Una nació que darrera de la pasterada *Martí-Camp-Burrera* s' interessa pe 'l *cariz* que pugui pendre la aprobació d' un acta de la *Conca*, vull dir, de *Cuenca*, y 's mira ab indiferencia la marxa d' una guerra feta per un *agregat de plagas*, pero que pot fernos perdre l' única alhaja de preu que tenim en l' estuig *empenyat* de nostras joyas regaladas quan lo casament d' Espanya ab lo quart Continent en l' *altre mon*, ¿qué voleu que fassi?... ¿Qué voleu que fassi, diheu? Aixó 'm fa recordar lo que va dir aquell hereu de la casa cremada (segóns lo *qüento*) que al ferli present que 'l seu pare li havia deixat encare un carro, per tota herencia, contestá:—Bueno; menos mal; ja 'n tinch per anar *tirant* qu' es l' únich recurs que 'ns queda als espanyols: anar tirant... del carro de la situació, que no pot ser mes carregat de *pega*. ¡Y encare gracias! Pitjor seria que no tinguéssim carro; perque ¿qué 'n fariam de la *pega*? ¿Ahont la carregariam?

*
**

Ara sí que va de bó: lo tan bescantat y passejat Cos dels de la *pujó* va á sufrir una transformació que, de las conseqüèncias, algun *gura* 'n gemegarà.

Si es un fet la reorganización del tal Cos, buscarán 'l cos, segurament, á tota la *inspectorada*, y s' haurá acabat alló d' haverhi mes inspectors que agents.

Sembla que la falta de vigilancia y previsió dels del *ordre*, demostrada en qüestió de *cambis nous*... ó vells (qu' es igual) ha decidit als de l' *olla* á pendres' ab empenyo lo passar bugada al veure que no n' hi ha un pam de net, y al convences' que no aixugarém may, per Sol que fassi; encare que 'n fessin *tres de Sols*... ¡Malas-aguanyadas varas de *freixa* que no serveixen!... ¡Posar en llexiu lo Cos de policia de la ciutat d' en Nyoca, ara!... ¡Quan fou mort lo combregaren!...

PEPET DEL CARRIL

I N T I M A

ME veus á tos peus rendir,
me veus per tú deslumbrat,
y veus en mos ulls l' esclat
del foc que abrusa mon pit;
sabs que 'm donas greu neguit
quan me parlas ab rigor,
y sense pietat, mon cor

de tal modo desgarrant,
sols sabs dirme á cada instant:
¡Que no creus en mon amor!

Entant jo, que veig en tú
indiferencia y re mes,
jo, que he sigut per tú ofés
com no ho fou jamay ningú:

per mes que estiga segú
de que no es per' mí ton cor,
volguent minvar mon dolor
no faig mes que sospirar,
y així enganyantme, pensar...
¡Que per mí sents gran amor!

JOAN DE LA CREU

L' amor verdader

A una nena jo estimava
Quan era tot just un nen
Y ab tant anhel l' adorava
Que sa imatge sols portava
En lo cor y al pensament.
Lo seu amor va durar,
Mentres vaig tenir diné
Y quan l' argent s' acabá
Aquella noya 'm deixá
Sense com va ni com vé.
També 'ls amichs y parents
Buscant sols sa conveniencia,
Gastant molts poch compliments
Varen deixarme corrents
A la lluna de Valencia.
Mes un ser me queda encare
De qui l' amor may se pert,
Un amor sense cap tara
Y es aqueix, l' amor de mare,
Lo mes pur y verdader.

E. PAUSAS R

¡DEMANEU!

A unas noyas de ma vila

QUÉ 't dediqui una poesia,
vols, Carmeta? ¡Bueno! ¡Bé!
¿Qué se t' ofereix, María?
¿Qué 't fassi un vers? ¡Te 'l faré!
¡Quin modo de comprometre!
Ara la Lola 'm vé á dí
que li fassi 'l vers que ahí,
cap al tart, li vaig prometre,
y la Elena m' esvalota,
y 'm mou bronca la Sofia,
perque no tinch la poesia
que 'ls hi vaig dí, feta tota.
¿Com surtí de un compromís
que m' he buscat jo mateix?
Per fe' un vers ja 'n tinch un feix
y ferne cinch es precis.
Veyám, posemse á rumiá.
«Encisadora Carmeta,
ets la noya mes guapeta
de tot lo baix Ampurdá.
Cada ull teu sembla una estrella
y tens lo nas tan bufó
que fins...» (s' ha de borrar aixó

Tenim lo gust de participar á las societats re-
creativas y á tota classe de poblacions
ahont tinga de celebrarse festa major, que hem
acabat de confeccionar en nostres tallers un as-
surtit inmens de artístichs cromos, desde 'ls mes

FESTAS MAJORS

GRAMOS NOUS

senzills y económichs als mes preciosos y elevats de preu, propis pera

PROGRAMAS, INVITACIONES, TITOLS de SOCI, de FORASTER y de ABONAT, etc., etc.

CARNETS DE TOTOS CLASSES

LITOGRAFIA BARCELONESA de RAMON ESTANY, 6, Carrer de Sant Ramon, 6

perque fa massa escudella).
Ja que no 'm vol surtí aquesta
veyám la de la María:
«No tens rival avuy dí;
per tot ahont vas tens requesta.
Ton engrescador posat
fa serte encar mes hermosa...»
(Anava á escriure una cosa
y he vist qu' era un disbarat).
¡Fora! Ja que no 'm surt bé
deixam fé la de la Lola:
«Per coqueta 't pintas sola,
per capritxosa també.
Te sobra l' hipocresia,
l' orgull y la vanitat »
(¡Crich! ¡Crach! lo papé estripat
¡potser m' esgarraparí!)
¿Qui sab si ab la de la Elena
seré un xiquet mes felís?
«Quan esclatas un sonris,
del cor m' allunyas la pena.
Ets hermosa com un sol,
mes no sé; al veuret m' exalto
sols...» (Que m' embolico ¡alto!
¡quin ripil! y que soch mussol!)
Potsé ab la de la Sofia
seré mes afortunat.
«Estich tan enamorat
de tú, que ningú ho diría.
Al pensarhi m' encaparro.
Te 'n recordas, ma estimada,
quan en mon bras recolzada.. »
(y prou ¡se m' encalla 'l carro!)

En vista de tot aixó,
no sé lo que 'm toca dí;
crech que he complert fins aquí
ab la meva obligació.
Ja que fer versos no sé
y só enemich de la prosa,
demaneume un' altra cosa
¡y ab molt gust us ho faré!

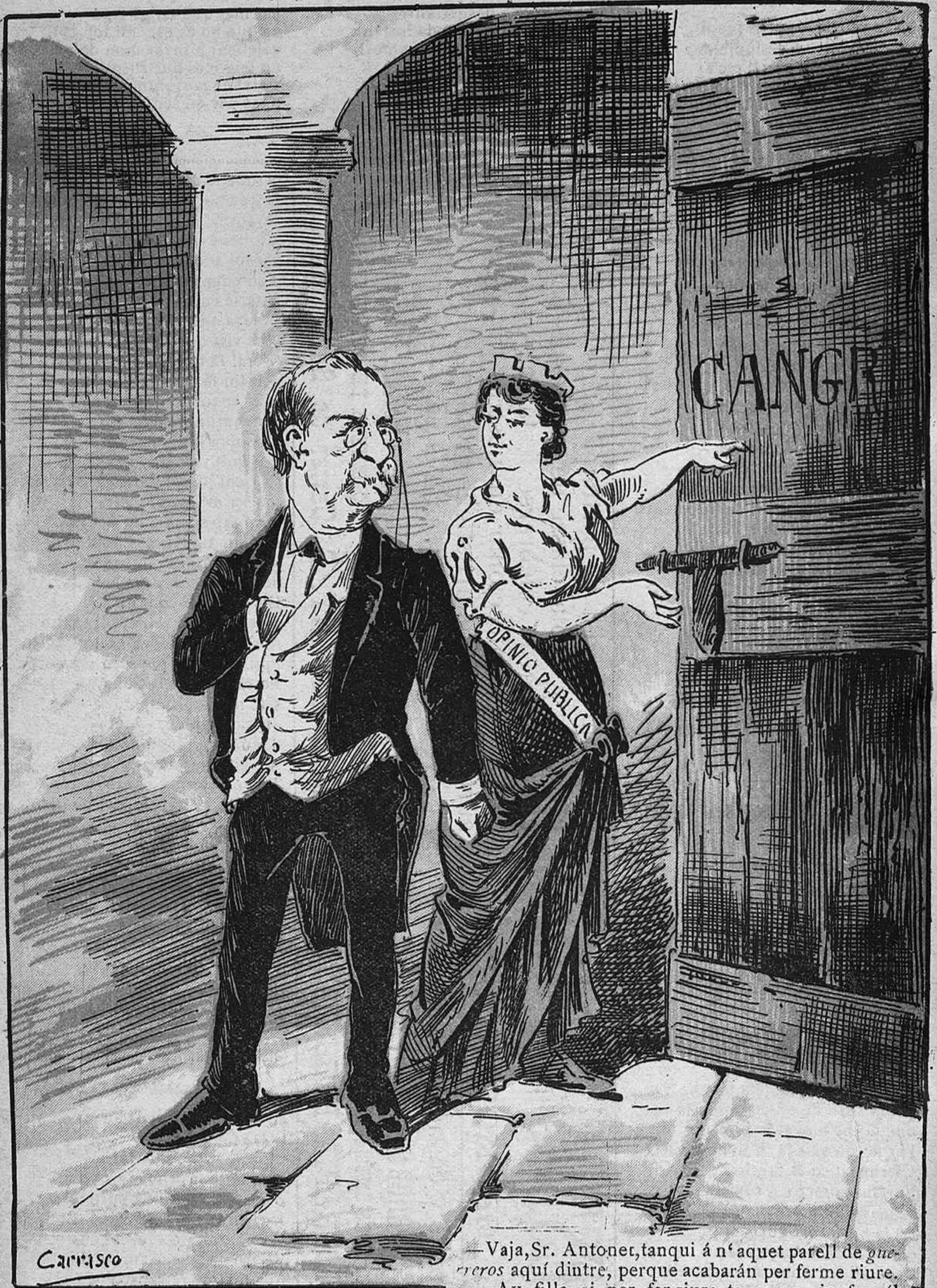
F. CARRERAS P.

Epigrama

—Pep ¿No sabs de que fa en Mero?
—De fotógrafo.
—Joan,
ó tú m' estás enganyant
ó ell es un gran embusterol...
—¿Per qué ho dius aixó, Batista?
—Perque vaig veure 'l ahir
y parlant d' aixó 'm va dir
que feya de retratista!

PAU PLÁ.

QUESTIÓ TRAMPAŠ-BÚRRERO

Carrasco

— Vaja, Sr. Antonet, tanqui á n' aquet parell de guerreros aquí dintre, perque acabarán per ferme riure.
— Ay, filla, si per fer riure tancavan ijo fora 'l mes antich d' aqueixa casa!

LA BOLA DEL "GRUGERO"

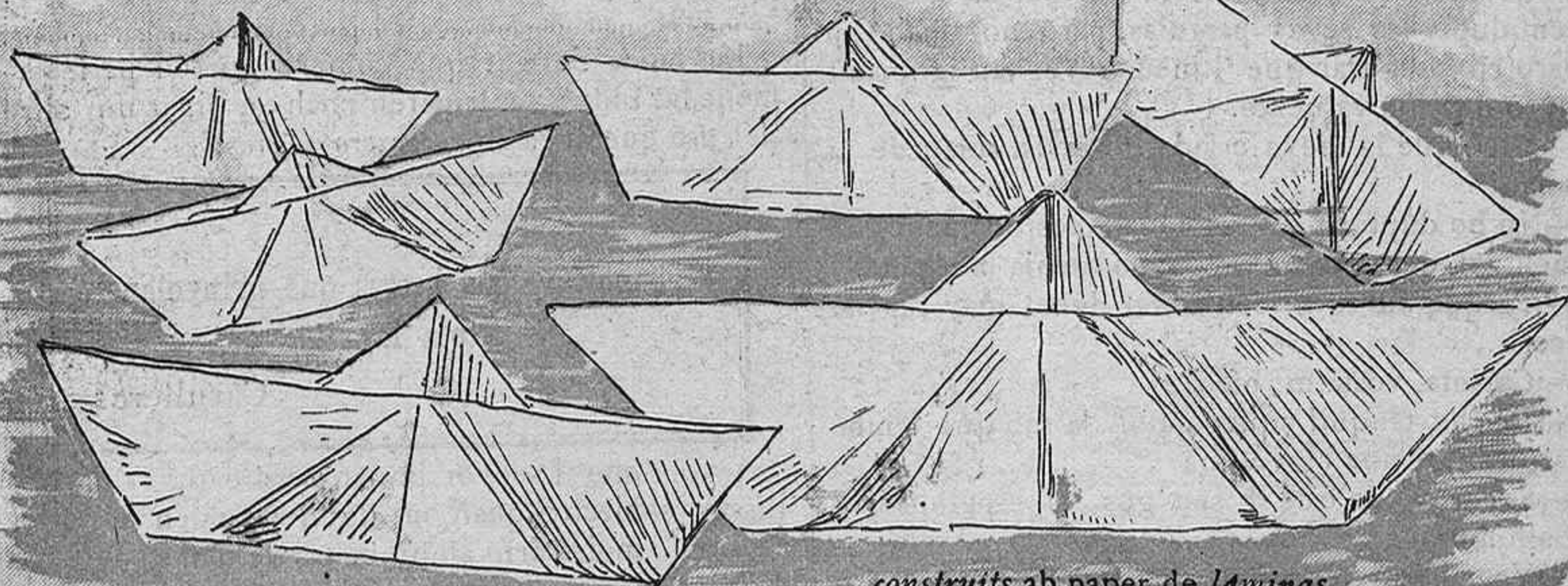

La gent de sério ho prengué
y hasta alguns s' entussiasmavan

Escoltin, volguts iectors,
un quènto de LA TOMASA:
«Era un arcalde andalús
que va fe'... una andalussada.»

Ilegint felicitacions
de las quatre parts d' Espanya.

— Y qu' ha resultat al fi?... —
— Ha resultat una lata...
'Ls bárcos, si 'ls fém, serán

construits ab paper de l'aminas
d' empréstitos municipals.»
¡Aquí 'ls presento, la esquadra!

¡Paga qu' es gata!

LAS familias Bonet y Casulleras estavan á partir un pinyó.

Los Casulleras no movian una cama, sense consultarho avants als Bonets, y vice-versa.

Trobá als Bonets pe 'l passeig, sense que 'ls acompanyessin los Casulleras, era punt poch menos qu' impossible.

Separar als Casulleras de las tertulias dels Bonets y als Bonets de las dels Casulleras, era com demanar que 'l sol sortis per ponent.

Perque Casulleras y Bonets y Bonets y Casulleras eran dos familias distintas ab una sola ánima verdadera; dos familias inseparables que no podian viure l' una sense l' altra.

¡Qué diantre... si fins estava projectat lo matrimoni del hereu Bonet ab la pubilla Casulleras!

Y ¿ves qui havia de dir qu' aquella amistat tan íntima, acabaria com lo rosari de l' aurora ó poch menos?... ¡Y per una cosa tan tütill! Perque 'l gat dels Casulleras va menjarse en dos sessions altras tantas tersas de sardina que havia comprat la senyora Bonet.

Quan la *Boneta* va trobarse á faltar la primera tersa, va demanar á una criada madrilenya qu' estava al seu servey, si sospitava qui havia sigut lo lladre, y la minyona va contestarli qu' havia vist sortir precipitadament un gat roig de la cuyna.

¡Era inductable! ¡Era 'l gat dels Casulleras!

De gat roig no n'hi havia cap mes en tota la escala Donya Carlota Blanch de Bonet va anar desseguida á queixarse á donya Paula Negre de Casulleras, de la malifeta del seu gat roig.

—Carlota—va contestarli la interpelada—no poso en dupte las sevas [paraulas, pero no tinch cap reparo en assegurar que 'l meu gat es tan ignocent com lo día que va neixe.

—Miri, que la meva criada l' ha vist sortir de la cuyna...

—No ho dupto; pero 'm consta positivament que 'l meu gat, del peix no mes s' en menja la espina.

—¡Perque no n' hi deu haver donat may cap de sencer!...

—¡Carlota, vosté m' ofen!

—Donchs, tánquil aquet gatot. Ja sab que també 'm va trencar una clavellina.

—¡Recordis de que 'l seu gos va espellofarme una alfombra!

—¿Ves qué treu ara? Un pobre cadellet que las dents li feyan mal y...

—¿Per qué no 'l tenia tancat?

—¡Pobrissól! ¡Hauria sigut envenenarli la existencia!

—¡Donchs, á n' al meu gat tampoch vull tancarlot!

—¡Está bé! Si torna á succehir lo d' avuy lo meu senyor pendrá cartas en l' assumpto.

—¡Conformes! Pero si no posan una mordassa á n' al seu gos, que cada nit nos fá una serenata de grinyols, desde la galería, no deixantnos aclucar l' ull, en donarém part á qui correspongui.

—No tregui 'l meu gos, que 'l seu gat si que durant lo mes de Janer venia á fernos unas serenatas de marramaus, que no semblava sino qu' havessim tret á una criatura rabea á la galería.

—Ja veurá; lo millor será que terminém las nostras relacions.

—¡Quedan terminadas! ¡Estigui bona!

—¡Ah! y de lo dels noys: res.

—¿Qué 's pensa que no trobará un partit millor la meva nena? Al menos no será garrell.

—¡Insolent!

—¡Atrevida! ¡Vagi en nom de Deu!

—¡Vagi allá ahont vulgui!—

Las relacions amistosas entre los Bonets y 'ls Casulleras, que laren terminadas desde aquest altercat, ab gran desconsol dels dos promesos, que 's consideraren altres Romeo y Julieta.

Al cap de pochi días, de la cuyna de casa donya Carlota, tornava á faltar un' altra tersa de sardina. Interrogada la criada madrilenya, que havia de marxar aquella nit á la seva terra, va jurar qu' al entrar a la cuyna havia vist saltar per la finestra un gat roig.

¡Y com de gat roig no n' hi havia cap mes á la escala que 'l dels Casulleras, los esposos Bonet van sentir que las sangs se 'ls hi encenian altre vegada!

Y al cap d' uns quants minuts lo senyor Bonet fixava en la seva galería un cartell gros qu' ab lletres vermelas deya:

¡Guerra á mort als gats que roban sardina!

Bonet

Los amos del gat que compregueren perfectament la indirecta, trigaren poch en fixar un altre lletrero que deya ab carácters negres:

†
¡Sepultura als gossos que grinyolan
tota la nit!

Casulleras

Y com que 'l senyor Bonet, encare qu' es un bellíssim subjecte, quan te algun enemich no pert ocasió de molestarlo ab brometas de mal género, lo día següent feya insertar en *El Diluvio* un anunci concebut en los següents termes:

«Gato rojo, que no sea ladrón, se comprará á buen precio. Templarios, 30, 2.º - 1.ª»

Al cap de pocas horas la escala de la esmentada direcció, era un continuo pujar y baixar d' indivi-

duos carregats ab sachs al coll, de quins sachs en sortian marramaus llastimers de las pobres bestiolas que hi havia dintre.

Inútil dir que 'l domicili qu' havia posat en l' anunci 'l senyor Bonet era 'l del senyor Casulleras, y mes inútil es consignar encare, qu' aquet que va compondre desseguida la jugada del seu vehí, tre yent foch pels caixals anava despedint als venedors de gats rojos que 's presentaren cridats pe 'l anunci.

Lo senyor Casulleras prometé venjar-se.

Efectivament, al día següent compareixian á l' habitació del senyor Bonet—Templaris, 30, 2.º - 2ª—avisats pel senyor Casulleras, tots los gitanos que esperan feyna en lo Plá de la Boquería, ab las máquinas á punt d' esquilar al gosset que 'ls havian dit que de veras ho necessitava.

Inútil expressar que 'l senyor Bonet qu' es tan bó pera fer bromas com poch sufert pera péndrelas, va enjegar al diable á tots los gitanos, los quals á la seva vegada enjegaren tots los *Mals-garranyichs-garranyachs* y altras parauletas gráficas, que guardan en lo pap pera quan la ocasió 's presenta.

Després d' aquestas burlas, era impossible que 'ls dos rivals poguessin viure un instant mes, sense inflarse las galdas.

Lo senyor Bonet va anar á trucar, ab rábia, á la porta del seu vehí, cridant al mateix temps:

—¡Que surti, aquet maco!

—¡No 't perdis, Bonet—exclamá la seva senyora, estirantli 'ls faldóns de la levita.

—¡Papá, per Deu!—afegí la nova Julieta.

Tot de cop s' obrí la porta del pis del senyor Casulleras, y aparequé aquet ab una escopeta de dos canóns, que no va poguer encarar á n' al seu rival, perque 'l garrell va deturar á temps lo bras de son pare.

Las donas se desmayaren... y 'l senyor Bonet també, perque may hi ha volgut bromas ab armas de foch.

Quan lo Sr. Bonet va tornar en sí, lo carter qu' acabava d' arribar, va entregarli una carta de la criada madrilenya, que deya lo següent:

«Querido Amo: Sabra como me remuerde la concencia porque yo é sido Causa de la desUnion de dos Familias y de que la Senorita no pueda cazarse con el Becino del hotro piso. Sabra que como vuela *gata*, la sardina que dije seavia comido el Gato denfrente me la comí. Perdon querido Amo—Pepa»

Lo senyor Bonet corregué á donar una abrassada al senyor Casulleras, esplicantli després lo succehit; en vista de lo qual acordaren tots dos ser tan amichs com avants y desferse pera no recordar passats sentiments dels respectius gos y gat.

Aixís ho acordaren; pero á pesar dels seus bons desitjos, aquella antigua amistad va desapareixe pera sempre.

Los que ara s' estiman mes que may son lo garrell y la noya Bonet.

¡Quan siguin casats bé prou 'ls quedarà temps pera barallarse!

A. GUASCH TOMBAS.

¡DIES IRÆ!

Als assessins del carrer dels Cambis Nous

¡Assessins, mes qu' assessins!
 ¡Salvatjes, mes que salvatjes!
 ¡Dimonis, que us amagueu sota de formas humanas...
 ¿Ahont sou? ¿Ahont es vostre cau?
 ¿Quina terra vos aguanta, qu' encare no s' ha enfonzat pe 'l vostre pes, deshonrada?
 ¿Ahont sou, cobarts destructors sense cor y sense entranyas?...
 ¿Quin pá menjéu, que 'ls mosséchs al punt no se us tornan agres?...
 ¿Quin' aygua y quin ví bebeu que la gola no us escaldan?
 ¿En quin llit trobéu descans y sota quina teulada...
 que 'l jas, no us crihi escorpins, y 'l sostre, al demunt no us cayga?
 ¿Ahont sou, rebrots del infern engendrats en jorn infame?...
 ¡Deixeuvos veure á la llum!...
 ¡Mostréu ja d' un cop la caral
 ¡Eixiu del antre infernal ahont los vostres crims 's fraguan y amaniuvos á sentir demunt de vostras espatllas, l' ira d' un poble sedent

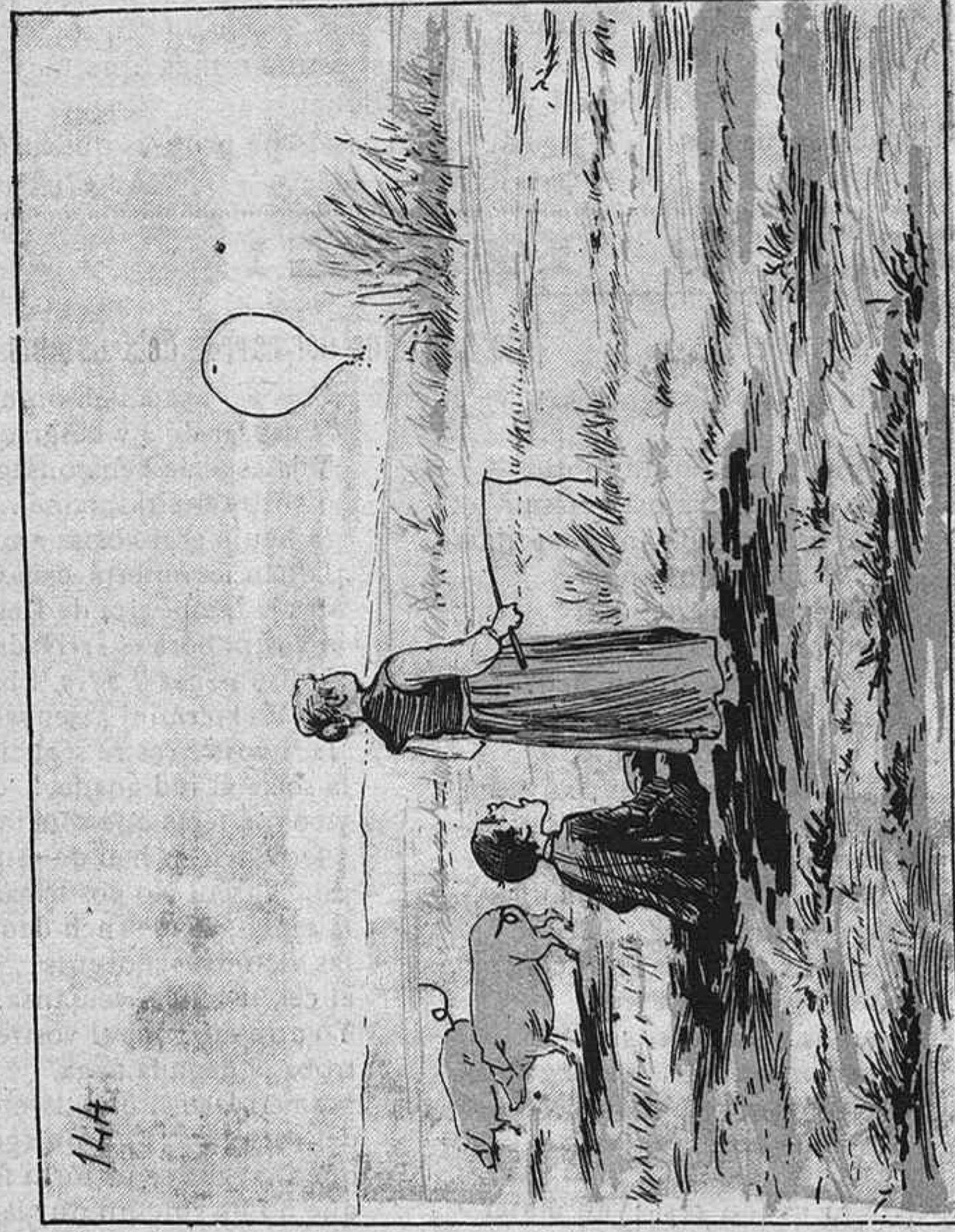
de justicia y de venjansa!

 ¿Quina causa, quin motiu va armar vostra má nefasta?
 ¿Qué us van fer tants desdixats per escupirlos metralla y per privarlos del dret de viure, adquirí al naixe?
 ¿Aquella dona qué us feu?...
 ¿Qué us va fer aquella mare y 'l seu nonnat infantó, que portava en las entranyas?...
 ¿Qué us féren nens ignocents, pobres poncelletas cándidas, qu' avants de tornarse flors vostra crueltat, va segarlas?
 ¿Y qué us feu, per fí, 'l conjunt de ferits y de cadavres, de bojos y accidentats y horfanets desfets en llágrimas, llarch róssech de vostre crim, epilech de vostra infamia?

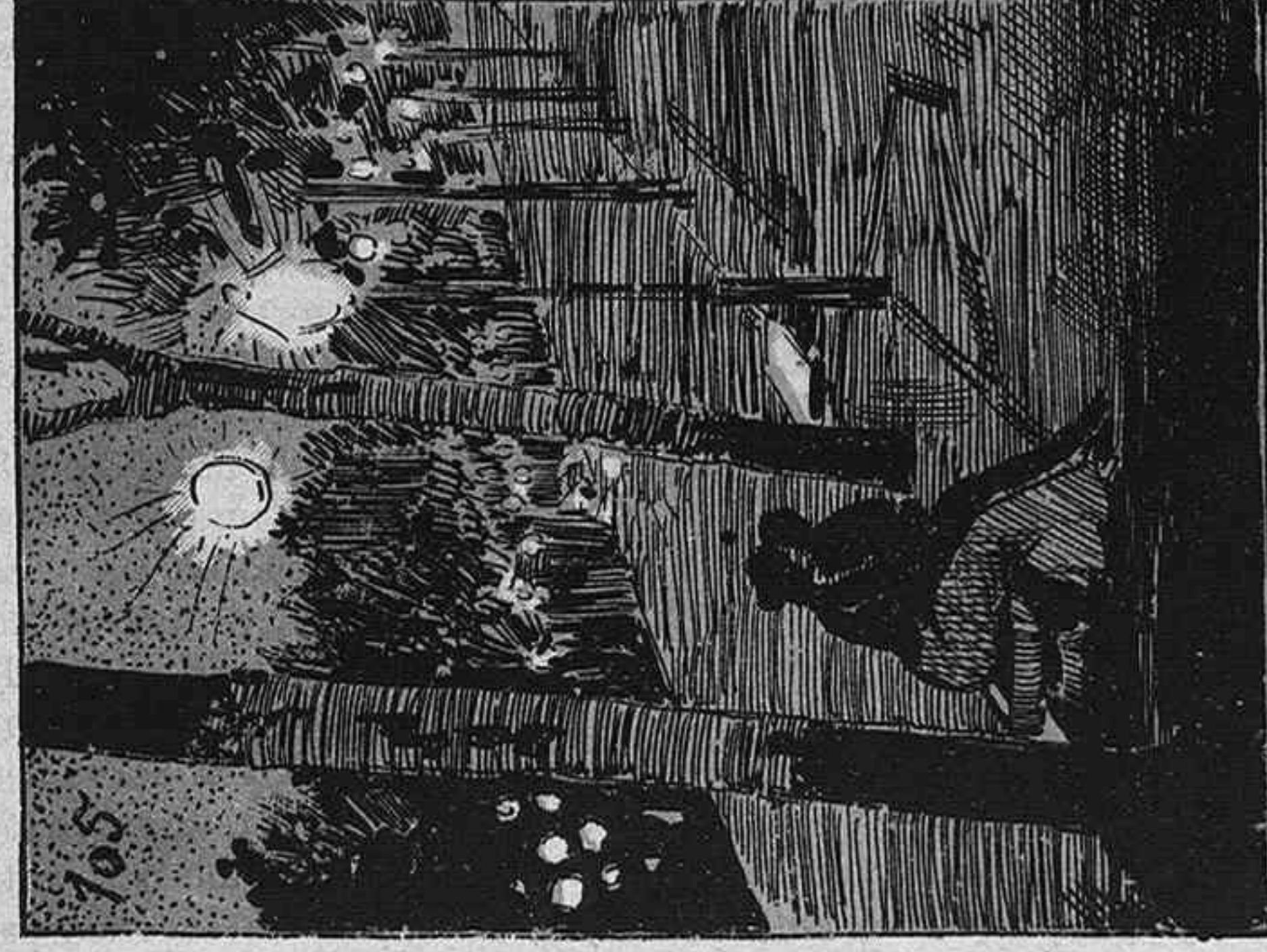
 ¡Ningú us feu res! ¡Vau matar per gust! ¡Sens tenir encare la disculpa de la fera quan l' esperona la gana!
 ¡Vau matar sols per instint com mossega 'l gos quan rábial

¡Sols pe 'l satánich orgull de causar dols y desgracias.
 ¡Y ja está! Ja heu conseguit lo vostre desitj infame!...
 ¡Ja heu lograt vostra ambició!
 ¡Ja heu fet enterrá cadavres! Mes ja també ¡ira de Deu! la vostra hora es arribada...
 ¡Ja bruns per l' ayre 'l batall que l' extermini assenyala!
 ¡Ja 'l vostre rastre segueix la societat indignada, y com á feras que sou, á ferro y foch heu de caure!
 ¡Sí, cauréu! No pot trigar; la sanch, altra sanch demana; las víctimas ignocents al cel, li cridan venjansa. Y entre tant que 'l vostre crim troba la deguda paga, permeti Deu... que 'ls mosséchs del vostre pá 's tornin agres; que l' aygua se us torni foch; que no us vulguin dur las camas; ¡que us crihi escorpins 'l llit!
 ¡Que us pedreguin las teuladas!
 ¡Assessins, mes que assessins!
 ¡Salvatjes, mes que salvatjes!

M. RIUSEC.

¡¡¡Aaaaaah!!!... ¡¡¡La bombaaa!!!

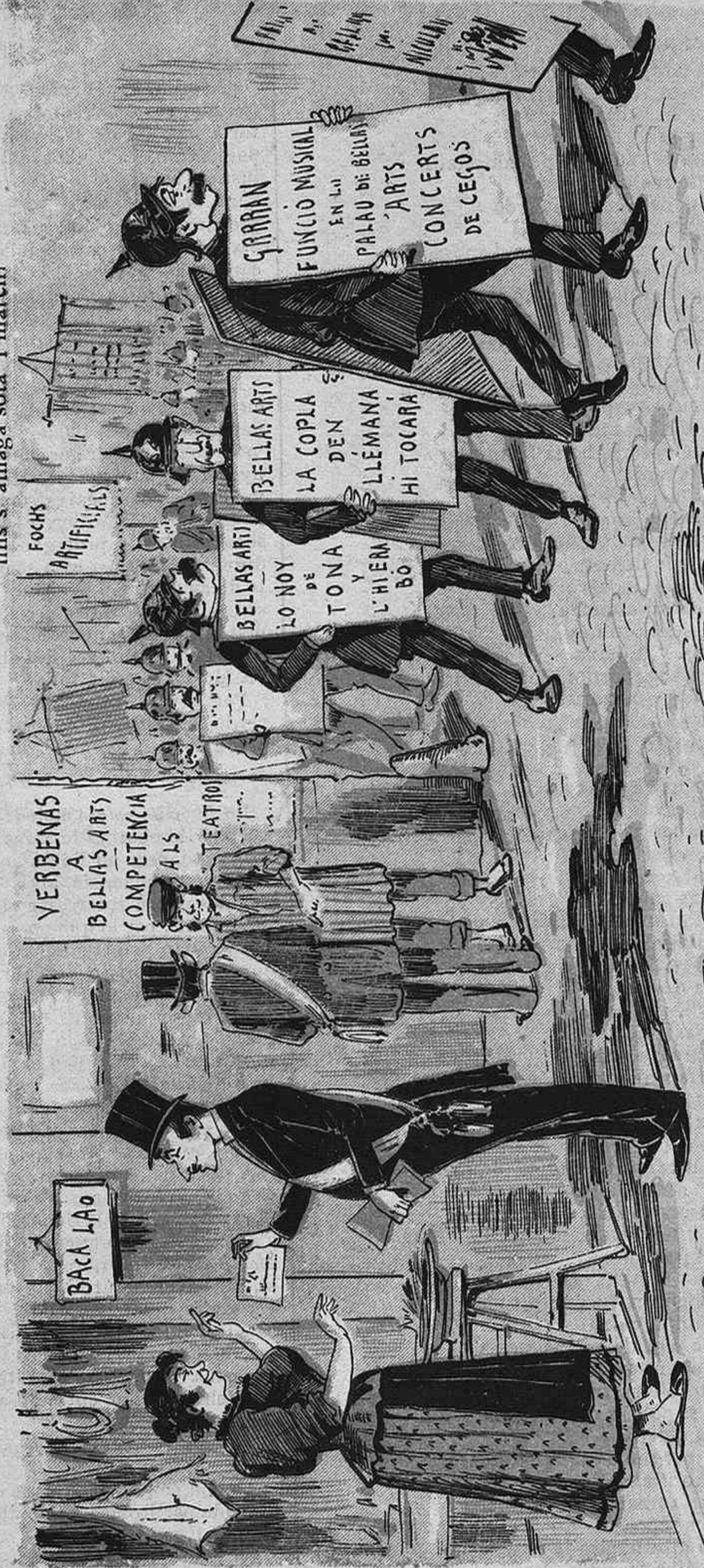
Diu qu' es L' HORA DE L' AMOR la dels focs artificials: sí que ho es, com diu l' autor, es l' AMOR.. ¡de quatre rais!

—¿Qui t' ha ratllat la tarota? —¿Qui vols que sigui? ¡En Granota!

Una pobra vergonyanta que demana caritat. ¡Com qu' es molta la vergonyia, fins s' amaga sota 'l march!

L' Ajuntament no s' entén de feyna. Mentre uns regidors recorren lo vehinat fent suscripcions per armar aquella balandra de guerra, altres reparteixen 'ls programats de las verbenas de Bellas Arts. 'Ns diuhen que s' ha acordat que 'ls Quimenes fassin cada dia 'l *pasa-calle* del modo qu' acostuma anunciarse l' *Old England*.

A UNA LLENGUDA

TENS boca petonera
 qu' esclata sempre en colossal rialla,
 tamanyo de calaix de calaixera
 y al interior hi balla
 una llengua molt llarga
 feta expressa per tú, que punxa y talla.
 'L mon fora una carga
 per una dona tan entremaliada
 sense tení arreglada
 la boca; pró ja veus Deu com disposa
 las cosas, Serafina;
 ja hi tens tot lo que vols y no t' amohina
 passar la vida estreta
 fent mánigas y mans per apanyarte
 perque sabs consolarte
 dihent, si 't plany algú, qu' es *la planeta*.
 Es clar que no es cap mengua
 ser pobre y deshonorada
 tenint per defensarse bona llengua
 ¡ay bona caramada!
 ¡jo no sé 'l mon com pensa!
 per mes que siga bona,
 no hi pas mes remey, qualsevol dona,
 si ab rábia no 's defensa,
 está exposada á qualsevol ofensa.
 ¿Que passa ab tú mateixa?
 ja sabs que, sent promesa,
 ve 'l teu xicot y 't deixa
 y 't veus, sent ignocenta, compromesa
 ¿Y que vas fer, queixarte?
 ¡Oh nó! ben al contrari;
 dir á tothom que vá volgué escoltarte,
 que era un estrafalari
 aquell que cent vegadas
 la rahó li sobrava
 per omplir lo teu cós de garrotadas
 ¡y 'l ximple 't perdonava!
 Rés; á la gent xerrayre
 no li costa pas gayre
 carregá tot 'l mort á la ignocencia;
 per xó van difamarte
 sapiguent que á la lluna de Valencia
 lo promés va deixarte.
 ¡Calumnia vill! ¡mentida!
 enveja d' unas quantas
 que no han tingut *salida*
 y que 's deurán quedar per vestir santas.
 Ab aixó no t' apuris;
 per mes que bè 't defenses
 y obrar com cal 't pensas
 seguint aquet camí, ni que m' ho juris
 podrás may ferme creure
 qu' ets bona per casada;
 coneix que 'l teu intent es ferm'ho veure
 ¡vaja vés, desgraciada!
 ¿No veus que tú mateixa,
 volguente defensar, t' has tirat terra
 á sobre? Créume, deixa
 la mania que tens de xerrar massa
 perque mes s' entrebanca qui mes xerra
 y si algun ximple passa
 arreplega 'l, si pots, á corre-cuyta,
 y no busquis defensa
 esplicantli 'l perquè d' aquella ofensa,
 sí, creume, no l' enceris
 enredantlo ab romansos y ab misteris
 perque sinó 's repensa
 y escamat ab motiu, gira la truyta,
 y aixó, t' ho dich ab pena,
 ¡seria igual que si 's girés d' esquena!

OCLIME OILL.

TEATROS

LIRICH

¡Tóquila, Sr. Dicenta! Al fi, després de tantas probaturas com vosté havia fet en lo teatro desde que va presentar *El suicidio de Werter* y sempre ab escás resultat, ha pogut trobar la embocadura teatral ab un' obra que ab justicia corre per tots los teatros d' Espanya, y que deixant apart l' assumpto—gens moral, ja qu' en ell se pregona massa lo matrimoni libre y dit está que aixó no porta cap grau d' instrucció en lo teatro ni á cap lloch—ha presentat un sens fi d' escenas sumament sentidas, ab unas frasses tan carregadas de bellesa y pensamientos, que son drama *Juan José*, sense temor á poguer ser desmentits, podém dir que es un dels mes notables que té lo modern teatro espanyol.

L' execució que á sos personatjes donan los actors es en conjunt notable, sobressurtint d' un modo extraordinari lo Sr. Vallés en son curt paper de «Elcano» del que 'n fá una verdadera creació. Molt bé están també la senyoreta Suárez y lo Sr. Balaguer, ja que ni per un moment están desencaixats de sos *róles*. Respecte la Srta. Cobeña y 'l Sr. Thuiller, encarregats dels dos primers personatjes Rosa y protagonista, desitjaríam que la primera digués ab tant art com sembla sentí y no precipités tant la dicció; y que 'l Sr. Thuiller, deixés la monotonia que se li observa á ratos, procurant conservarse sempre á la mateixa entonació dramática.

De la direcció escénica ab dir que ha anat á càrrech del Sr. Mario, está dit tot.

Per' avuy s' anuncia l' estreno de la comedia arreglada per lo Sr. Mario (fill), titulada: *El libre cambio*, de la que 'n tenim molt bonas noticias.

NOVETATS

En *El juicio polaco* melodrama estrenat en la passada setmana, s' hi observá lo treball de un erudit novelista en l' assumpto, pero no de un bon autor dramátich, en lo desarrollo y esplanació, aixís es que aquellas escenas que llegidas poden interessar vivament, representadas resultan puerils, per lo que no es de estranyar la fredó ab que siguié rebut, principalment en lo tercer acte en que lo recurs apelat pera lo descubrimient del criminal per medi del hipnotisme, no es verossímil ni tan sols teatral.

Las representacions de *El juicio polaco* sols han servit pera demostrar que lo Sr. Ramós Carrion al fer la seva obra lirica *La tempestad* havia llegit una novela dels célebres *Erckmann Chatrian* y potser *sense* intenció va plagiar ó va inspirarse en ella, coincidint son argument y desarrollo ab lo de l' obra d' aquets eminentes novelistas (verdaders autors de *El juicio polaco*).

A pesar de no ser lo género melodramátich lo predilecte de la companyia, sortí esmeradament executada dita obra distingintse la Sra. Valdivia y lo Sr. Giménez.

Pera avuy s' anuncia lo drama del Sr. Feliu y Codina, *Maria del Carmen* obra que es esperada ab verdader frenesi, per haver sigut l' éxit del teatro Espanyol de Madrid en la temporada passada, y unánimament celebrada en tots los teatros de provincias en los quals s' ha representat, de manera que ha arribat á posarse en *parangon* ab sa germana *La Dolores* del mateix autor.

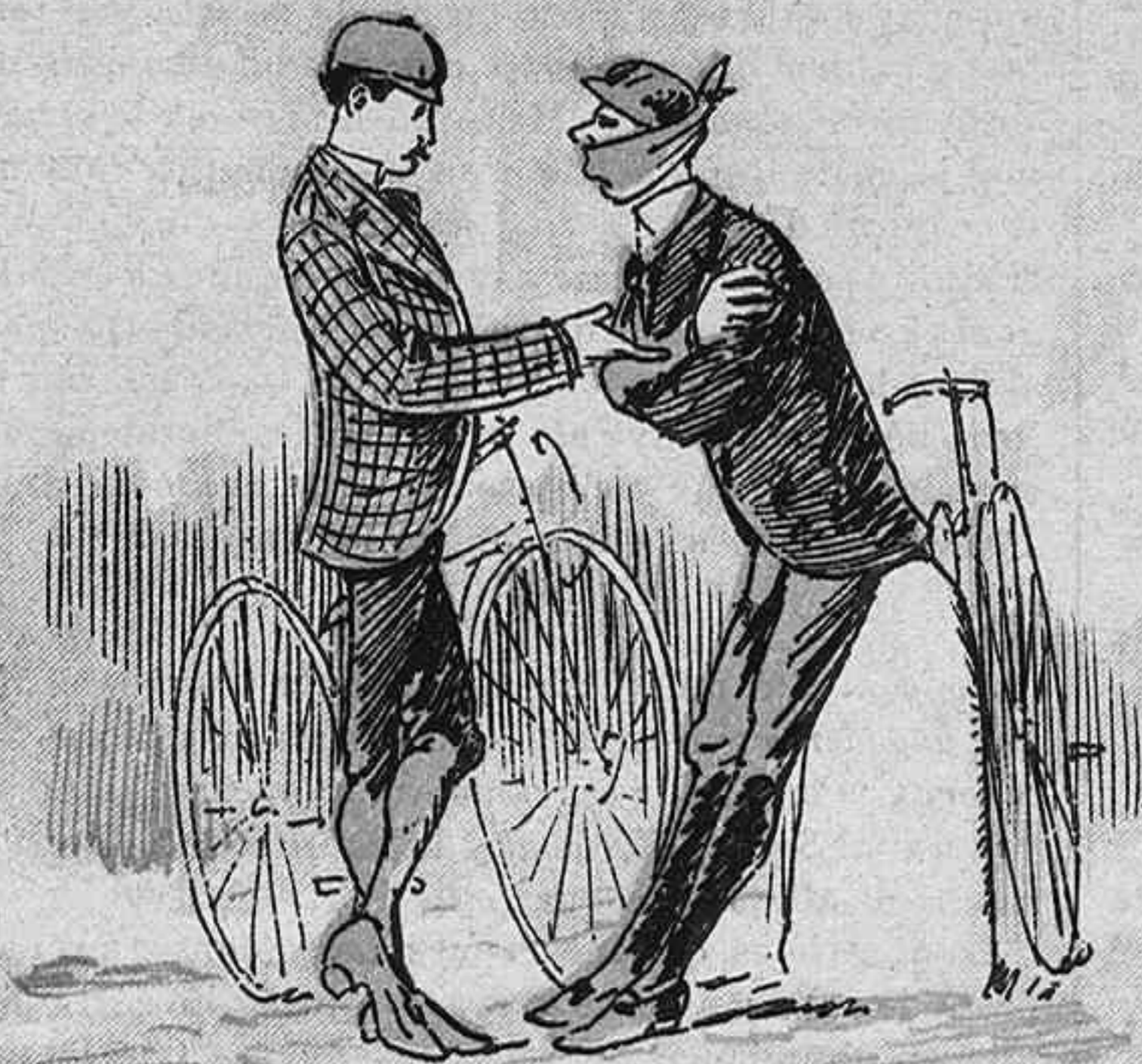
Celebrarém que entre nosaltres, resulti confirmarse tal reputació.

TIVOLI

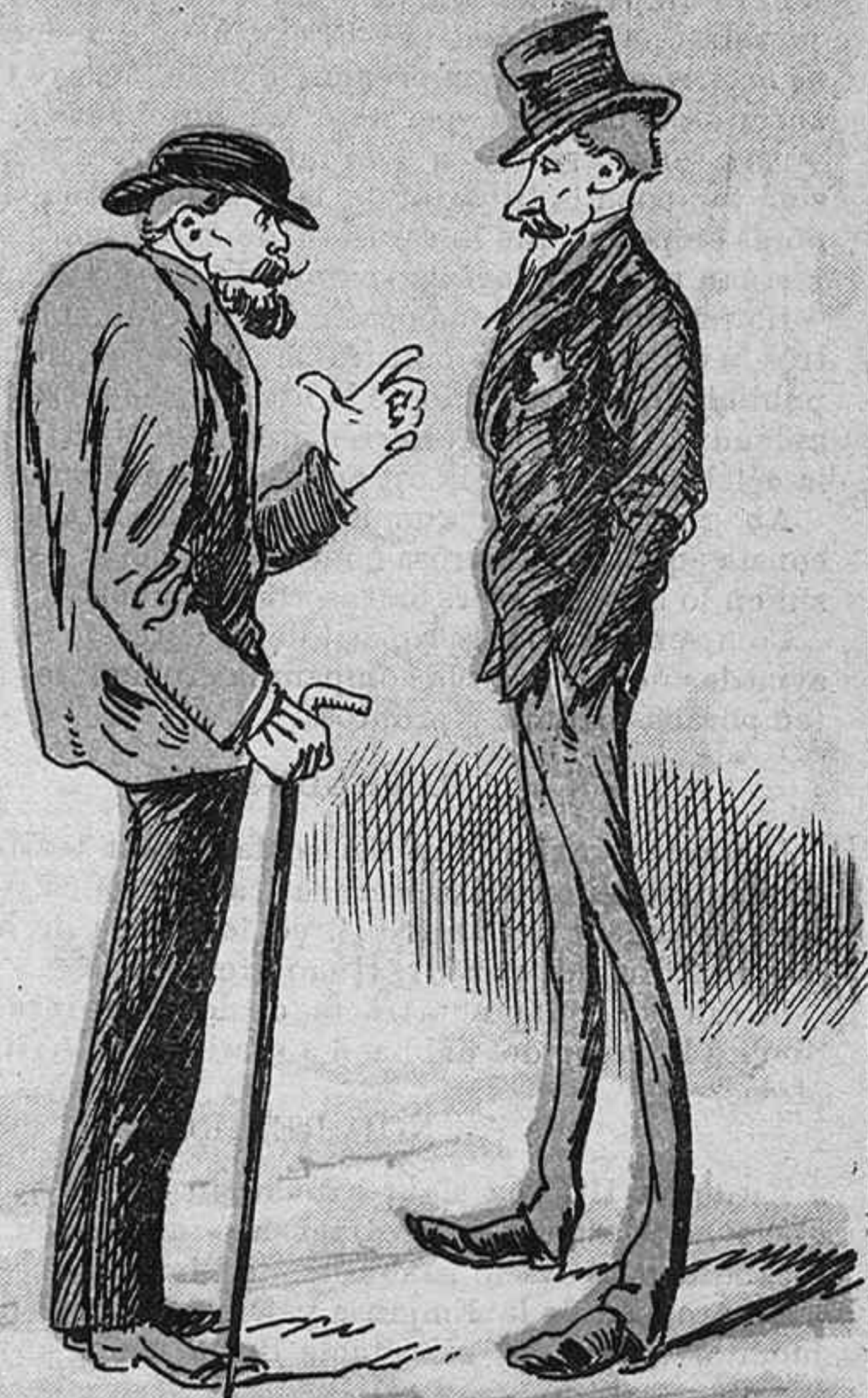
Ab bon peu ha debutat la companyia cómic-hírica que dirigida per Romea y Caballero, ha de fer la present temporada d' estiu.

Lo conjunt resulta sumament notable, é individualment es de lo mes *granat* que ha vingut á nostres teatros.

Casi totas las obras representadas han sigut altres tants éxits, haventhi lograt extraordinarias distincions las ti-

—Ja que veig, company Xinxeta,
que l' anar en bicicleta
't deixa 'l cap sense adob,
creume... gasta una pesseta
y... ¡pósat gorra de cop!

—¿Qui, jo anar al *Frontón*? ¿Romansos? Com
que ab aixó de las pilotas també 's juga á *geps*, no
vull que 'm toqui 'l rebre. Faig massa *blanco*.

Senyoreta de *misto*
que brilla entre las mes macas
mes, no troba casadó
perque 'ls joves tenen pó
de que *porti las xurriacas!*

Miss Lili, estrella de circo
que viu d' aquesta manera;
de nou á dotze en la *pista*,
després... ¡adonde usted quiera!

ples Sretas. Montes y Arana, y 'ls notables actors còmichs Srs. Rossell, Romea y Moncayo.

Pero imparcials com sempre, devém fer constar que mereix una justa censura la execució que logrà *El duo de la Africana*, no comprenent com lo mestre Caballero, autor de la mateixa, permeté las bufonadas á lo Rossell —pero sense gracia— que hi intercalá lo Sr. Romea, aixís com tampoch la llibertat de la Sreta. Arana en allargar notas en pessas que hi resultan de molt mal gust, y desvirtúan per complert l' armonia de las mateixas.

Lo fet anterior, doná ocasió á que diumenge 's demostrés la diferencia en cultura musical que hi ha entre 'l públich de la tarde y lo de la nit; puig mentres lo primer aplaudí á rabiá un *calderón* que emiti dita artista en la célebre jota, 'l de la nit en protestá per unanimitat.

Ab gust veuriam que 'ls apreciables artistas de que consta aquesta numerosa companyia, no s' extralimitessin en lo que 'ls autors han escrit y compost.

Com sembla que 'l propòsit de la Direcció es presentar aviat las novetats de la companyia creyém resultarà una temporada brillant y profitosa.

CATALUNYA

Dissapte pròxim obra sas portas aquet teatro ab una companyia gimnástica, acrobática y mimica y de varietats, procedent del teatro Circo de Parish de Madrid, la que serà dirigida per Mr. Hugo Herzog.

Se diu que solament tracta de donar quinze funcions. Si obté lo favor del públ ich, a s' allargará y vitat, senyor Molas?

NOU RETIRO

Ab aquet titol ha sigut batejat un nou teatro d' estiu que s' ha construit en lo carrer de Gran-Via, en lo mateix local que ocupava lo panorama de Plewna.

Lo propòsit de la Empresa y Direcció, es lo de á la comoditat, gosar de espectacle lirich, acompanyat de increíble baratura.

Fará sa inauguració dissapte pròxim ab ópera italiana y lo preu fixat es lo de 1 ral la entrada.

Ab gust veuriam que aquet fos com ja es lo Gran-Via altre dels *favoritos* de nostre públich, per los que buscan la economia acompanyada del recreo.

UN CÒMICH RETIRAT

Campanadas

Diumenge passat la filantrópica societat «Niu Guerrer» va fer una cuestació pública á benefici de las víctimas del últim atentat del carrer de Cambis Nous.

Segons nota que á las pocas horas d' efectuada, passá á la premsa diaria, 's recaudaren 3,056'07 pessetas.

Nostra mes coral enhorabona á tan distingida societat, majorment per haver costejat ab fondos de la mateixa, tots quants gastos hi hagueren.

Aquet acte de desprendiment y d' activitat, pot fer *pendant* ab lo de la *caritativa* empresa del Jardí Espanyol, ja que á l' hora d' escriure las presents ratllas —mitjdia del dimecres— encare no hem pogut veure en la premsa lo resultat donat per la funció també á benefici de las mateixas víctimas, que verificá, segons diguerem en nostre número passat, en la nit del dimars de la altra setmana.

¡180 horas transcorregudas y encare... res!

¡Quina Administració mes... activa!

Molt sentim haver acertat en lo que diguerem de que... «si las víctimas s' han de refiar de lo que produheixi aquell benefici, ja estavan ben frescas...»

Un periódich *regionalista*, 's baralla contra 'ls *Quiñones* que infestan nostra ciutat y las emprén especialment contra 'ls *mencheteros*.

Realment resulta una obra de salubritat pública la del apreciat company. Estém farcits de *quijotes* per tots costats y caldría que tots empunyessim la escombra per desinfectar l' *atmósfera*. ¡Mes qué hi farém!; l' origen del mal ja ve de lluny y comensa molt amunt. Comensa en los cantors de «*Ay Castilla, castellana*» y en los que 's fan traduhir per l' Echegaray y acaba en lo *Pantorrilles* vident. Lo qual vol dir que ab preferencia als *Quiñones* que al fi no hi tenen cap culpa, perque *Quiñones* van neixe, seria bó clavar llenya als catalans degenerats, que 's decantan al sol que mes escalfa, que ara com ara, es á *Ponent*. Lo demés es anarsen per las brancas.

✱

Amigo... alló dels desafios, segueix privant á Madrid. Las *bugaderas* per un tres y no res s' agafan á cops de *picador*, y 's mou cada sacramental que canta 'l misteri. 'S veu qu' al *Safreig Nacional* s' hi ha introduhit un *floret* de *mossas* d' alló mes esquerpas.

La qüestió es, qu' encare no s' ha comensat á rentar cap pessa de roba y á horas d' ara, ha tingut de córre ja l' *árnica* en abundancia.

¡Que duri, que duri! Aixó es lo que 'l país necessita. Gent de *brio* que 's posi 'l *dallonsas* com un tomátech. Pot ser aixís ne surtirém, y ja 'l quepoble es tan manso que tot s' ho pren, potsé aixís 's logrará que las *bugaderas* mateixas s' aniquilin.

¡Que segueixi la broma!

✱

Ja tenim arcalde nou de trinca. Per ara no 'ns es possible proporcionar cap dato als nostres lectors respecte al Sr. Nadal y Vilardaga, perque no 'l coneixém pública ni privadament.

¡Veurém cóm ho farà!...

Per de prompte aixó de dirse Nadal, ja fá bona olor. Evoca lo jorn del any en que se sol menjar millor.

Per aquet cantó, potser serà un arcalde *banquetero*, com aquell marqués de felís memoria.

¡Mes prou de conjeturas! Solzament li desitjém al nou arcalde, que ho fassi bé y que si ho fa aixís, lo *mando* de 'n Nadal no duri de *Nadal* á Sant Esteve.

✱

Lo diumenge passat s' efectuaren en la *Escola Municipal de Corte* de la vila de Gracia, los exámens de primer curs de dita ensenyansa devant d' una escullida y numerosa concurrencia desitjosa d' apreciar los adelantos de las alumnas de la esmentada escola, las quals deixaren satisfets á tots los presents, puig demostraren teórica y pràcticament no haver sigut escassa sa aplicació, especialment la senyoreta Concepció Spick —guanyadora del premi d' honor— que va tallar y montar ab rara habilitat, en aquell acte, una prenda de vestir de difícilissima confecció, obtenint per tal motiu moltas y merescudas felicitacions.

Al donar compte d' aquesta proba bril'antíssima de fi de curs, nos considerém en lo cas de felicitar als fundadors d' una escola tan útil pera la classe obrera y de aplaudir coralment á D.ª Rosa Pujolar, la qual ha probat, per medi de sas aventatjadas deixepilas, ser una de las primeras professoras que 's dedican á tan profitosa ensenyansa.

✱

Alló del famós «crucero» del Sr. Rius y Badia, s' ha tornat aygua poll.

¡No podía de menos!

Las andalussadas son molt cómodas per brillar un moment, pero ocasionan molts papers ridículs, á qui las diu.

A propòsit d' aixó, *La Epoca*, de Madrit, diu que 'l Govern ja 's refia pera l' adquisició d' una esquadra, de que l' ajudarán las iniciativas particulars.

¿Ho sent, Sr. Rius?... Ja tiran. Y tiran per vosté qu' es l' autor de la promesa; no per Barcelona, que no está per comprar barcos, ni sab de qué li parlan.

De modo que si vol quedar com un home, ja ho sab.... No mes son divuyt millóns de pessetas lo que li toca afluirar... ¡Una friolera!

Encare que vosté li respondrà á *La Epoca* que
contra el vicio de pedir
hay la virtud de no dar.

Lo senyor Pi y Margall ha publicat un article en *El Nuevo Régimen*, en que demana que 's posin en vigor tots 'ls medis repressius necessaris per evitar atentats com lo del carrer dels Cambis Nous d' aquesta ciutat; que 's fassi tot, tot... MENOS MATAR ALS CRIMINALS.

Molt temps fá que al Sr. Pi y Margall li diuhen l' home de gel; de molt temps també sabém qu' es enemich acérrim de la pena de mort. Es cert, també aburrim nosaltres un cástich tan cruent.

Pero ab franquesa. Per crims tan abominables com lo crim en qüestió; per atentats tan horribles, tan cobarts y executats ab tanta sanch freda, nosaltres enemichs de la pena de mort, la restabliríam si fos abolida, y la inventaríam si ja no fos inventada.

Qüestió de temperaments. Nosaltres tenim nervis y cor. L' home de gel, té potra.

A propòsit del crim del carrer dels Cambis Nous, segueix la policia *enxiquerant* anarquistas, á fi d' aclarir qui puga ser lo culpable, ¡Deu fassi que prompte estiga (si no ho está ja) en poder de la justicia!

De las víctimas del atentat algunas han anat morint; altrás (las mes afortunadament) segueixen millorant. Fém vots pera que prompte recobrin tots la salut. Prous infelissos dormen ja l' etern són desgraciadament.

¡Duro y á la cabeza!

Un anarquista á París, ensalsava 'l criminal atentat comés á Barcelona, quan lo grupo de gent que l' escoltava va tirarse demunt d' ell, y va clavarli una tunda soberana qu' hauria acabat ab la seva vida á no ser la intervenció de la policia.

Aquet *guapo*, hauria de venir á Barcelona y posarse á *predicar* en lo mateix sentit, en un punt céntrich.

Si ho fá... ja li asseguro una cosa per endevant.

¡Qu' aniré á cullir ab un cabasset 'ls trossos que la gent ne deixi de sa persona, si es que poden dirse personas 'ls *bárbaros* d' eixa secta.

Hem llegit extensos telegramas detallant l' arribada que la ciutat de Barbastro, ha fet á son nou bisbe Doctor Piñeira.

Convé advertir avants, que á Barbastro feya mes de 40 anys que s' havia suprimit 'l *bisbe* y ara l' han tornat á posar.

Donchs sí; l' arribada del Doctor Piñeira ha sigut conmovedora. Las donas ploravan, y 'l poble en massa al arribar lo tren episcopal, va agenollarse.

¡Pobres babaus!... Han rebut al nou bisbe, com se reb á un animal raro, sense pensar que 'ls cau una *lotería* que ¡ni la floxera!

Y ells que vagin agenollantse.

A l' Habana també han tingut las sevas corresponents bombas de dinamita, que per fortuna no han causat desgracias.

Lo mateix ha succehit á París ab una *lata* en forma de petardo.

'S veu qu' aixó, torna á cundir per tot arreu.

Y per moments 's fá precisa una rectificació de la *fauna* terrestre, en lo sentit d' incloure entre 'ls animals carnícers, als *terroristas*.

Ab tots 'ls drets inherents á tan elevada categoria, com lo de ser engabiats en las coleccions zoológicas de las ciutats y lo de ser cassats com á feras, per las montanyas.

CORRESPONDENCIA

(Tancada 'l dia 15 d' aquest mes)

1. P. Per co Nas-de-Mico: Es d' assumpto massa petit per ser tan llarga.— 2. Petit Felions de Vilafranca: Es un xich deslligada.— 3. Noy Groch: Es defectuosa.— 4. Pere Salóm: No va. Li hauria publicat la «estrella» si la solució no fos una paraula castellana.— 5. Guillém d' Anglessola: Crech que ja ha passat la oportunitat de sa publicació.— 6. J. O. Aguila: No serveix.— 7. J. M.ª Pinós: Anirá.— 8. Andreu-het dels Conills: Lo final es molt gastat.— 9. Un Tronera Retirat: Publicarém lo problema. S' ha descuydat la solució del quinqué numérich.— 10. J. Alsina: De treballs castellans no puch admetren; pero no estaré de mes que li digui, que dupto que 'ls dos primers sigan de vosté.— 11. Gonnella poétich: Vosté també es dels que creuhen que 'ls epigramas per ser bons han de ser bruts. Van molt equívocats. No podém aprofitar res de lo que 'ns envia.— 12. Jabosella: Ab franquesa; es molt dolent.— 13. J. O. Aguila: Massa senzills.— 14. Pepet Panxeta: Id.— 15. Rafel Rutllan: Id.— 16. Teró y Miniú: Aquí va 'l pseudónim ¡Está content! Los versos no son publicables.— 17. Joseph Pujadas Truch: Bé.— 18. Lluiset de la Piga: Id.— 19. A. Montaner: Anirá la xarada.— 20. Joseph Gorina Roca: La tarjeta.— 21. B. Loguemram: Tot.— 22. Pepito Llauné: Id.— 23. Camilo Vives: Lo retrato es acaba; la versificació defectuosíssima ¡Llástima!— 24. R. Ladebola: No vá.— 25. Joan Rocavert: Publicarém lo ters de sílabas.— 26. F. Carreras P.: De vosté «Esclats».— 27. Rafel Homedes: Y de vosté la *estrella*.— 28. Petit Burlat: No m' agrada.— 29. Pep del Pou: Está bé.— 30. Pepet Gau: No están prou bè.— 31. Isidro Cardús: No puch servirlo.— 32. Merlot: Lo que no poso en correspondencia, no ho he rebut.

OBRA EN PREPARACIÓ:

PLANYS D' UN PEGATAYRE

Monólech en vers, original del festiu escriptor

NOY DE LA PEGA

profusament il·lustrat per lo reputat artista

J. LLOPART

Preu: 2 RALS

Los Srs. Corresponsals, poden preparar sos pedidos.

Desquiento ó Comissió, la de costúm.

